

ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

ตำบล ทับกฤษ อำเภอ ชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์

เกริ่นนำ

ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นปัญหาวิกฤตที่ก่อกำเนิดขึ้น ในสังคมไทยมานาน ทำให้ชาติต้องสูญเสียทรัพยากรอย่างมหาศาล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ความเชื่อมั่นของประชาชน ความน่าเชื่อถือของประเทศ และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวรุนแรงยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่วางกลไก ป้องกัน ตรวจสอบและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเพื่อป้องกันการทุจริต ขณะที่ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนร่วมมือกันป้องกันการทุจริต เจ้าหน้าที่รัฐยึดมั่นในคุณธรรม ความสุจริตและการปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และกำหนดแผนแม่บทการปฏิรูปประเทศ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่จะ “ส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต” ส่งผลให้คดีทุจริต และประพฤติมิชอบ ลดลง และการดำเนินคดีทุจริตเกิดความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ คณะทำงาน จึงได้จัดให้มีการจัดทำ “ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน” ตำบล ทับกฤษ อำเภอ ชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์

เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน ดังกล่าว

ส่วนที่ 1

ข้อมูลและสถานการณ์สำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของตำบล เทศบาล ทับกฤษ มีพื้นที่ 73,314 ไร่ จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 14 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน 2,438 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 7,140 คน แยกเป็นเพศชาย 3,420 คน เพศหญิง 3,720 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มี วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ บวชนาคหมู่บ้านวัดทับกฤษกลาง รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ (สงกรานต์ทุกปี)

คำนิยามศัพท์

1. ธรรมนูญนี้ เรียกว่า ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชนตำบลทับกฤษ
2. การประกาศใช้ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบล ทับกฤษ ให้มีผลตั้งแต่วันที่.....2.....เดือน สิงหาคม พ.ศ.2565

ส่วนที่ 2

ปรัชญาและแนวคิดธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

“ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน” คือ ข้อตกลงรวม หรือ กติกาที่เป็นเจตจำนงและพันธะร่วมของชุมชน สังคม และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อเป็นกรอบและแนวทางการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในท้องที่ของตน อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย รวมทั้งประชาชนสามารถนำพาตนเองได้ และมีความซื่อสัตย์สุจริต หรือเรียกว่า “การสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน” ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการป้องกัน (2) ด้านการป้องปราม (3) ด้านการปราบปราม และ (4) ด้านการประชาสัมพันธ์

ภาพที่พึงประสงค์ หรือ เป้าหมายหลักในภาพรวมของธรรมนูญฉบับนี้ คือ

1. ส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชนมีบทบาทในการเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วม ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในท้องที่ของตน อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย
2. สนับสนุนให้ประชาชนสามารถนำพาตนเองได้ และมีความซื่อสัตย์สุจริต

ส่วนที่ 3

ทิศทางและมาตรการสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและร่วมมือกันขององค์กรและเครือข่ายภาคประชาชน ชุมชน เพื่อดำเนินการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชนในพื้นที่ตำบลของตน บรรลุเป้าหมาย ทั้ง 4 ด้าน โดยมีมาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) จำนวน 4 มาตรการ ดังนี้

ด้านที่ 1 การป้องกัน

เป้าหมาย (ทิศทาง) ประชาชนมีความเข้าใจปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ตระหนักถึงพิษภัย ต้นตัว เปลี่ยนแปลงตนเอง มีความรับผิดชอบ และเข้าร่วมการป้องกันและต่อต้านการทุจริตภายในพื้นที่ โดยจัดกิจกรรม ที่สร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

1. สร้างจิตสำนึกชุมชนต่อส่วนรวม เด็กเยาวชน ประชาชนในพื้นที่
2. ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม เพื่อให้เห็นผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม
3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ส่งเสริมความดี เข้าวัดฟังธรรม การสวดมนต์ การมีส่วนร่วม

ประชาธิปไตยในชุมชน

4. ส่งเสริมอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ/ชี้แนะแนวทางกับผู้นำ เยาวชน และประชาชนในเรื่องทุจริตสุจริต
5. มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง สร้างความเข้าใจโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ (ร่วมสอดส่องดูแล)

6. การรักษาความสะอาดในพื้นที่ โดยชุมชนร่วมดูแลในการจัดการตนเอง และคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่

7. ส่งเสริมเชิดชูคนดี ส่งเสริมการเข้าวัด ฟังธรรม การรักษาศีล 5 พื้นที่ดี กลไกดี สร้างเครือข่าย สอดส่องดูแลการทำความดีในพื้นที่

8. สร้างความสามัคคีให้กับคนในชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กีฬา งานประเพณี ฯลฯ

9. ให้ความรู้เรื่องความสุจริต-การทุจริตให้แก่โรงเรียน และประชาชน

10. ปลุกฝังจริยธรรม สร้างคุณธรรมความดี

ผู้รับผิดชอบ : ประชาชน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, บ้าน, วัด, โรงเรียน, กลุ่มอสม., อปพร., อบต., เทศบาล

ด้านที่ 2 การป้องกัน

เป้าหมาย (ทิศทาง) ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดค้นมาตรการ รูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ และระบบที่จะทำให้ประชาชนรับรู้ได้สะดวก สร้างสรรค์ และพัฒนาระบบปกติของพื้นที่

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมในเรื่องการสอดคล้องดูแล ความปลอดภัยในพื้นที่
 2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการของหน่วยงานที่ลงสู่ชุมชน โดยให้ชุมชนร่วมเป็นกลไกพิจารณาโครงการ
 3. จัดตั้งศูนย์ตำบลสุจริต ในการรับเรื่องร้องเรียน แจ้งข้อมูลข่าวสาร (สร้างความปลอดภัยให้ผู้ร้องเรียน) ติดตามการลงโทษของผู้กระทำความผิดให้เห็นผลชัดเจน
 4. ให้ความรู้เรื่องบทลงโทษ ความรู้ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์ต่างๆ ในชุมชน ได้แก่ การเลือกตั้ง การทำผิดกฎหมาย ฯลฯ เพื่อเฝ้าระวัง
 5. จัดตั้งเครือข่ายคนในชุมชนเพื่อวางแผนการติดตามตรวจสอบ โครงการภาครัฐต่าง
 6. สร้างกฎ กติกาชุมชน ในการทำความดีเพื่อเชิดชูและยกย่องความดี สร้างแรงจูงใจและมีบทลงโทษ
 7. จัดให้มีวาระการประชุมประจำเดือน ทั้งในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ
- ผู้รับผิดชอบ :** ประชาชน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, บ้าน, วัด, โรงเรียน, กลุ่มออม. ,อปพร.

อบต., เทศบาล

ด้านที่ 3 การปราบปราม

เป้าหมาย (ทิศทาง) ชุมชนมีส่วนร่วมสร้างแบบอย่างที่ดี สร้างตัวเองให้สุจริตก่อนที่จะไปตรวจสอบองค์กรอื่น โดยสร้างระบบการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายที่มาจากงบประมาณรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภายนอก มีการพัฒนาระบบการเงินและการตรวจสอบภายใน รวมทั้งการรายงานต่อสมาชิก และสาธารณะเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชน ภาคประชาชน ทั้งนี้เป็นการต่อ ยอดจากสิ่งเดิมที่เคยทำมาก่อน

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

1. ตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ติดตามการลงโทษของผู้กระทำความผิดให้เห็นผลชัดเจน สายด่วน 1206
2. จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวัง มีศูนย์ กลไกทำงาน
3. ตั้งกรรมการตรวจสอบโครงการเมื่อพบโครงการทุจริต ต้องหาบุคคลที่ไว้ใจได้ หาช่องทางคนที่ทำทุจริต ผ่านสภาองค์กรชุมชนเพื่อแจ้งการทุจริต
4. แจ้งเบาะแสการทุจริตผ่านกล่องรับความคิดเห็น และสื่อออนไลน์ ทวี เพจทนาย
5. เข้าร่วมจัดทำแผน และพิจารณาโครงการต่างๆ ที่ลงในพื้นที่ ถ้าพบโครงการทุจริต ต้องหาบุคคลที่ไว้ใจได้ หาช่องทางคนที่ทำทุจริต ผ่านสภาองค์กรชุมชนเพื่อแจ้งการทุจริต

ผู้รับผิดชอบ : ผู้นำชุมชน, ประชาชน, ปปท., อบต., เครือข่ายป้องกันการทุจริต

ด้านที่ 4 การประชาสัมพันธ์

เป้าหมาย (ทิศทาง) เพื่อให้มีปฏิบัติการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้น โดยในเบื้องต้นต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ การแก้ไขปัญหา และกำหนดปัญหาที่จะดำเนินการซึ่งภาคประชาชนจะเน้นบทบาทของการเฝ้าระวัง ป้องกัน และต่อต้านการทุจริตตามที่กฎหมายรองรับและปลอดภัย ไม่ทำเรื่องการปราบปราม ทั้งนี้ โดยใช้การแจ้งเบาะแสตามกระบวนการ และช่องทางของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่หลัก เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และทานาม เครือข่ายไม่ใช่บุคคล เป็นเรื่องลับ ไม่เปิดเผย

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

1. สื่อสารการป้องกันการทุจริตผ่านสื่อออนไลน์ และประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาสัมพันธ์คุณทำความดี
3. จัดกิจกรรมการป้องกันการทุจริตในช่วงเทศกาลสำคัญ
4. แจ้งเรียนการป้องกันการทุจริตผ่านประชาคมหมู่บ้าน
5. เฝ้าติดตามสายและป้ายแจ้งเตือน
6. จัดทำสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ
7. ตั้งกลุ่มไลน์ แจ้งสายด่วน

ผู้รับผิดชอบ : โรงเรียน, วัด, ชุมชน, กรรมการหมู่บ้าน, กลุ่มสตรี, ประชาชน, ปปท. อบต., เครือข่ายประชาชน, พระสงฆ์, อบต., กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน

ส่วนที่ 3

การขับเคลื่อนธรรมนูญผู้ปฏิบัติและการทบทวนธรรมนูญ

เพื่อให้การดำเนินการตามธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบล ทับกฤษ ดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย (ทิศทาง) และมาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ทั้ง 4 ด้าน จึงกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนธรรมนูญผู้ปฏิบัติและการทบทวนธรรมนูญ ไว้ดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านจัดทำโครงการ และ/หรือ ดำเนินกิจกรรมในชุมชนตามมาตรการสำคัญ
2. ผู้รับผิดชอบพิจารณา แก้ไขเพิ่มเติม
3. ร่วมกับภาคี/เครือข่าย ลงนามประกาศใช้
4. จัดให้มีการทบทวนธรรมนูญฉบับนี้ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อย่างน้อยทุก 2 ปี

ส่วนที่ 4

แนวทางการวัดผลสำเร็จ

เพื่อให้มีการติดตามผลการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินการตามธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบล ทับกฤษ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด จึงกำหนดแนวทางการวัดผลสำเร็จ ดังนี้

1. มีเครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน ร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในระดับตำบล
2. มีคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมและช่องทางการร้องเรียนของประชาชน
3. ไม่มีเรื่องร้องเรียน หรือ ไม่มีการการทุจริตและประพฤติมิชอบในพื้นที่ตำบล

จึงประกาศให้ทราบและยึดถือปฏิบัติร่วมกัน

ประกาศ ณ วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2565

ลงชื่อ.....

(พระมหาประเสริฐ ปุณศิริ)

ปช.9รักษาการเจ้าคณะอำเภอชุมแสง

ลงชื่อ.....

(นายสวัฒน์ จันทร์สุข)

นายอำเภอชุมแสง

ลงชื่อ.....

(นายสมชาย ปลั่งสุวรรณ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทับกฤษ

ลงชื่อ.....

(นายกิจจา เอี่ยมระหงส์)

ผอ.รร.ทับกฤชพัฒนา

ลงชื่อ.....

(นายวิรุทธ แก้วดี)

กำนันต.ทับกฤช

ลงชื่อ.....

(นางมนทิพย์ ศิริเมฆา)

ผอ.รพสต. ทับกฤช

ลงชื่อ.....

(นายบุญเลิศ เจริญผล)

ประธานสภา อบต. ทับกฤช

ลงชื่อ.....

(นายจรรยา จันทร์คำ)

ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลทับกฤช

ภาคผนวก

แบบฟอร์มการจัดทำแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องตามกรอบทิศทางธรรมนุญ

โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย / ผู้รับประโยชน์	พื้นที่เป้าหมายและช่วงเวลา ที่ดำเนินการ	องค์กร/หน่วยงานที่รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ/ การสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง (ภายใน/ภายนอกพื้นที่)	มิติที่เกี่ยวข้องใน 4 ด้าน (4 ป)			
							ป้องกัน	ป้องปราม	ปราบปราม	ประชาสัมพันธ์
1.										
2.										
3.										